

DIÀLEGS DAVALL S'AIGUA

Resum 2n Seminari: Cartografia dels fons marins de Menorca.

David Carreras (IME-OBSAM), Joan Moranta (COB-IEO) i Ricard Cots (CIM)

Data: 31 de maig de 2012, 13h.

Lloc: Sala de Reunions de l'IME.

El dijous passat, dia 31 de maig es va celebrar el segon seminari inclòs en el programa dels "Diàlegs davall s'aigua". Aquesta és una iniciativa conjunta de l'Institut Menorquí d'Estudis i l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer (IEO). Hi van assistir un total de 10 persones, entre elles tècnics de l'OBSAM, personal de l'Estació Jaume Ferrer i responsables d'àrees del CIM.

David Carreras (IME-OBSAM) va començar la seva exposició remarcant la gran quantitat d'informació cartogràfica marina que hi ha de Menorca, tot i que aquesta informació és dispersa, està en diferents formats i requeriria d'un gran esforç per unificar-la i fer-la fàcilment consultable. A continuació va exposar un resum de tot el que hi ha fet fins al moment, que consisteix en:

1. Mapes clàssics en paper, com per exemple cartes nàutiques.
2. Mapes bionòmics de zones marines protegides elaborats pel grup de recerca del Dr. Enric Ballesteros (CEAB-CSIC).
3. Cartografia elaborada per l'IME, que surt de treballs elaborats per diverses persones i que són molt variats. Exemples: cartografia de les comunitats d'algues litorals per tal d'avaluar la qualitat de l'aigua, cartografia de la pressió pesquera recreativa, cartografia de les espècies de *Cystoseira* de zones arrecerades.
4. Mapes elaborats pel Centre Oceanogràfic de Balears (IEO), principalment la cartografia morfològica elaborada en el marc de la tesi de Juan Acosta i la bionomia del Canal de Menorca com a resultat del projecte LIFE + INDEMARES.
5. Projecte Ecocartografia, del Ministeri de Medi Ambient, mitjançant el qual s'ha elaborat una batimetria i una bionomia de tot el litoral de Menorca entre 0 i 50 metres de fondària.
6. Cartografia de posidònia dels LICs, elaborada per l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA).
7. Cartografia d'estacions puntuals de seguiment.

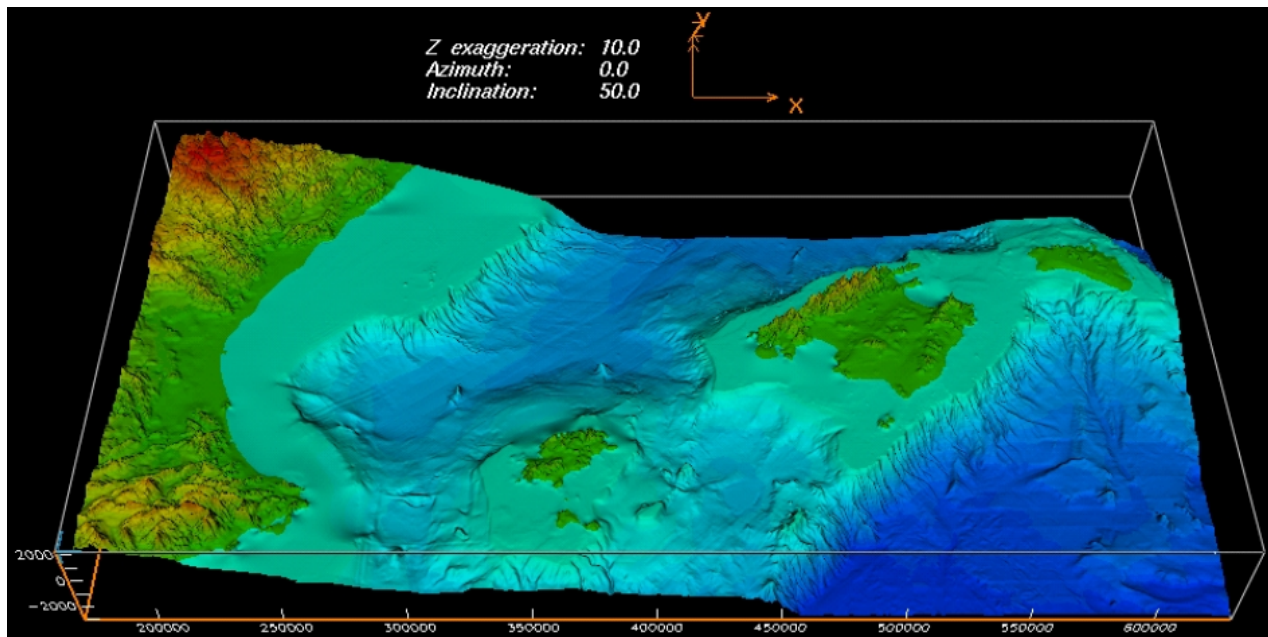

Figura 1. Model en tres dimensions del promontori balear on s'observa tot el relleu submari i el canó de Menorca. (Font: J. Acosta, COB-IEO).

A continuació va fer la seva presentació Joan Moranta (COB-IEO), que va remarcar la importància de la cartografia com a eina per a la conservació d'hàbitats. El compromís entre la conservació de la diversitat biològica i l'explotació sostenible dels recursos es pot aconseguir només si se disposa d'informació fiable sobre la distribució espacial dels hàbitats, les espècies i de les activitats que es desenvolupen, com per exemple la pesca. La cartografia bionòmica és una representació de les biocenosis (conjunt d'organismes d'espècies diverses, vegetals o animals, que viuen en un mateix lloc) en el seu biòtop (àrea de condicions ambientals uniformes que proveeix espai vital a un conjunt de flora i fauna). Requereix: i) elaboració d'un inventari d'espècies i comunitats en un biòtop determinat; ii) identificació de les biocenosis existents, les quals poden ser cartografiades i georeferenciades; iii) realitzar un model digital del terreny (batimetria i identificació d'estructures morfològiques; iv) integració en un sistema d'informació geogràfica, que permet realitzar propostes de conservació, treballs de seguiment, anàlisis espacials, models de predicció, etc. La metodologia per a l'elaboració de cartografies submarines ha evolucionat molt en els darrers 25 anys, principalment pel desenvolupament de sondes acústiques (multi-feix, escombratge lateral, TOPAS) i la utilització de càmeres i robots submarins. Com a cas concret, en Joan va presentar la cartografia bionòmica del canal de Menorca desenvolupada pel Centre Oceanogràfic de Balears i l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer en el marc d'un conveni de col·laboració amb el Govern de les Illes Balears i el projecte Life+ INDEMARES "Inventario y designación de la Red Natura 2000 en áreas marinas del Estado español" cofinançat per la Unió Europea.

Finalment, Ricard Cots (CIM) va parlar del projecte Ecocartografia portat a terme pel Ministeri de Medi Ambient, als resultats del qual s'ha pogut tenir accés recentment. Aquest projecte consta de cartografia terrestre i marina. La informació respecte a cartografia marina consisteix bàsicament en una batimetria molt detallada i una cartografia de les comunitats bentòniques entre 0 i 50 metres de fondària. El projecte conté informació complementària sobre morfologia, cartografia de platges (p. ex. informació sobre el gruix de l'arena), i fotos aèries amb molt detall, entre altres. Ricard Cots va explicar que a la pàgina web de cartografia del Consell Insular (IDE Menorca) ja

ha penjat informació sobre l'Ecocartografia, però que de moment aquesta informació haurà de ser d'accés restringit.

Figura 2. Un total de 8.000 ha de praderes de posidònia (color verd fosc) es distribueixen en forma d'anell entorn a Menorca. (Font: Ecocartografia de Menorca, Eivissa i Formentera, Ministeri de Medi Ambient)

Durant tota la xerrada hi va haver intervencions de diferents assistents, que van plantejar dubtes i preguntes. David Carreras va remarcar la complementarietat del projecte Ecocartografia amb les bionomies bentòniques elaborades pel CEAB-CSIC, aquestes últimes molt millors a les zones de manco fondària. Ricard Cots va exposar que no és molt correcte ajuntar cartografies fetes amb diferents metodologies, que abans s'hauria d'uniformitzar la informació. Des del Consell Insular de Menorca i l'IME seguiran treballant amb aquest tema.

Seminaris científics organitzats per l'Estació Jaume Ferrer (IEO) i l'Institut Menorquí d'Estudis (IME)

Juny de 2012
